

Manolache protiv Rumunije¹(broj 7908/17), 3.6.2025.

Povreda člana 6.1. Ek

Podnosilac predstavke je Nicolae-Richard Manolache, rumunski državljaniin.

Predmet se odnosi na pravičnost krivičnog postupka protiv podnosioca predstavke, policajca. Na suđenju za trgovinu utjecajem, u početku je oslobođen, ali je potom osuđen pravomoćnom presudom Apelacionog suda. Međutim, jedan od dvojice sudija vijeća koje je sudilo u posljednjem stepenu nije direktno saslušao svjedoke.

Pozivajući se na član 6. (pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije, podnosilac predstavke tvrdi da je propust sudije da direktno sasluša takve dokaze, koji su bili jedini očevici, prekršio načelo neposrednosti.

Evropski sud je posebno utvrdio da je Apelacioni sud u svojoj presudi doista dao novo tumačenje izjava svjedoka koje su bile odlučujuće u predmetu, ali da oboje sudija u vijeću nisu direktno saslušala dokaze od svjedoka. Time su prekršeni zahtjevi pravičnog suđenja. Evropski sud je primijetio specifičnosti predmeta, koji je uključivao, prvo, žalbeni postupak nakon oslobađajuće presude podnosioca predstavke u prvom stepenu – što znači da je Apelacioni sud bio dužan poduzeti mjere na vlastitu inicijativu kako bi direktno saslušao dokaze od relevantnih svjedoka (usporedi Miron protiv Rumunije, br. 37324/16, §§ 31-34, od 5.11.2024.) – i, drugo, dvočlano suđenje čija se odluka mogla donijeti samo jednoglasno.

Selimi i Krasnići protiv Srbije (broj 20641/20 i 20644/20), 3.6.2025

Povreda člana 1. Protokola broj 1.

Podnosioci predstavke su Abdurahim Selimi i Bahrije Krasnići, srbijanski državljani. Živjeli su u Gnjilanu i Prizrenu (Kosovo).

Predmet se odnosi na obustavu penzija koje je srbijanski Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje (Fond) prije 1999. godine isplaćivao podnosiocima predstavke koji su imali prebivalište na Kosovu. Nakon intervencije Sjevernoatlantskog saveza, u junu 1999. godine Kosovo je stavljeno pod međunarodnu upravu. Srbija od tada nije mogla da prikuplja penzione doprinose na Kosovu.

Pozivajući se na član 6. stav 1. (pravo na pravično suđenje) i član 1. Protokola broj 1. (zaštita imovine) uz Konvenciju, podnosioci predstavke se žale da nisu primali svoje penzije iz srbijanskog Fonda od 1999. godine, te na dužinu upravnog i sudskog postupka preispitivanja.

Evropski sud je istakao da su upravni i sudski postupci u vezi s nastavkom isplate penzija podnosioca predstavki pokrenuti 30.4.2012. odnosno 17.3. 2017. te da se čini da su još uvijek u toku, mnogo godina kasnije i nakon ponovljenih vraćanja predmeta nadležnim tijelima. Sud je stoga zaključio da podnosiocima predstavki, koji su oboje bili stariji i u međuvremenu umrli, očito nije pružena razumna prilika da podnesu svoje zahtjeve nadležnim tijelima kako bi učinkovito osporili miješanje u njihova prava garantovana članom 1. Protokola broj 1.

¹ Informacije su pripremljene u saradnji između Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud.

Vlada je iznijela različite tvrdnje u smislu da se podnosioci predstavke nisu pravilno uključili u sporni upravni postupak ili da nisu dostavili potrebne dokaze. Čak i pod pretpostavkom da su ti navodi djelomično utemeljeni, Sud je smatrao da je predmetni postupak morao biti proveden i okončan na način koji jasno pokazuje da su podnosioci predstavke doista imali priliku učinkovito osporiti miješanje u njihov posjed. Međutim, sama činjenica da su podnosioci predstavke umrli mnogo godina nakon pokretanja njihovih upravnih i sudskih postupaka preispitivanja, ali prije nego što su ti postupci doveli do bilo kakvog zaključka, dovoljan je dokaz da nisu imali tu priliku. Doista, sam Ustavni sud je utvrdio da je dužina predmetnog postupka bila pretjerana i stoga u suprotnosti sa srbijanskim Ustavom.

Sud je također istakao da ovaj predmet također treba razlikovati od odluke Suda u predmetu Čekić protiv Hrvatske gdje je, između ostalog, pitanje, u kontekstu člana 14. Konvencije uzetog zajedno s članom 1. Protokola br. 1, bilo jesu li podnosioci predstavke, nakon što su već iskoristili sva nacionalna pravna sredstva i nakon što su konačno odbijeni, za razliku od podnosioca predstavki u ovom predmetu, istovremeno imali pravo na dvije odvojene penzije na osnovu istog perioda rada koje se obračunava za penziju.

Konačno, Sud je primjetio da akcijski plan donesen u vezi sa presudom Grudić protiv Srbije, na koji se poziva Vlada, i zaključci Odbora ministara Vijeća Europe usvojeni u vezi s tim odnose na cjelokupni pristup srbijanskih vlasti općim pitanjima utvrđenim u presudi Grudić, a ne na specifične poteškoće s kojima su se podnosioci predstavke susreli u ovom slučaju, odnosno u svojim pokušajima da se nastavi isplata njihovih penzija iz srbijanskog Fonda. Sud je zaključio da je došlo do kršenja člana 1. Protokola broj 1.

Žuvić protiv Srbije (broj 3592/17), 3.6.2025.

Povreda člana 6. Ek (pristup sudu)

Podnosilac predstavke je Boban Žuvić, srbijanski državljanin.

Podnosilac predstavke, rođen 1972. godine i nastanjen u Jagodini, bio je aktivni vojni oficir u Vojsci Jugoslavije, stacioniran u Podgorici, Crna Gora. Protiv njega su 2002. godine pokrenuti krivični i disciplinski postupci zbog zloupotrebe položaja. Prvobitno je osuđen na disciplinsku kaznu gubitka čina, ali se postupak razvlačio usljed žalbi, ukidanja presuda i restrukturiranja vojnih sudova.

Nakon raspada Državne zajednice Srbije i Crne Gore 2006. godine, pravna nadležnost nad slučajem postala je nejasna. Više vojnih sudova, uključujući sudove u Beogradu i Podgorici, odbijalo je da preuzme slučaj, dok su vlasti Srbije i Crne Gore prebacivale nadležnost jedna drugoj. U međuvremenu, podnosilac predstavke je tražio obustavu postupka, pozivajući se na zastaru.

Podnosilac predstavke je 2010. pravosnažno oslobođen krivične odgovornosti, ali su disciplinske procedure ostale neriješene. Nakon niza pravnih zahtjeva i žalbi, 2016. godine Ustavni sud Srbije delimično je presudio u njegovu korist, priznajući povredu prava na suđenje u razumnom roku i dosudivši mu 900 eura odštete, ali nije poništio disciplinske postupke.

Pozivajući se na član 6. stav 1. (pravo na pravično suđenje), g. Žuvić se žali na odbijanje srbijanskih sudova da odluče o njegovom slučaju te da je ukupna dužina disciplinskog postupka prekršila njegovo pravo na suđenje u razumnom roku.

Evropski sud je, između ostalog, istakao da iako priznaje argument Vlade da je raspad Državne zajednice Srbija i Crna Gora stvorio logističke izazove u razgraničenju nadležnosti između pravosuđa dviju novo neovisnih država, u vrijeme raspada spis predmeta podnosioca predstavke je bio u posjedu Ureda predsjednika Srbije i stoga je očito bio u nadležnosti tužene države. Tek nakon raspada Državne zajednice, Ured predsjednika Srbije

prenio je predmet Uredu predsjednika Crne Gore, do kada je Crna Gora već postala neovisna država. Čini se da je ovaj prijenos pokrenula isključivo tužena država, bez ikakve naznake zahtjeva ili pristanka Crne Gore. Naprotiv, crnogorske vlasti kasnije su vratile spis predmeta srbijanskim vlastima bez ikakvog pokretanja postupka. Stoga je očito da je predmet podnosioca predstavke ostao u nadležnosti tužene države nakon raspada Državne zajednice. Međutim, umjesto da odgovori na ponovljene zahtjeve podnosioca predstavke za saslušanje, tužena država premjestila je predmet u zemlju u kojoj podnosilac predstavke nije tražio presudu i gdje su vlasti odbile rješavati njegov slučaj. Sud je zaključio da je prerestriktivno tumačenje zahtjeva za poništenje otpusta podnosioca predstavke od strane Vojnog disciplinskog suda u Beogradu, zajedno s naknadnim premještanjem njegovog predmeta u Crnu Goru, narušilo samu bit prava podnosioca predstavke na pristup sudu radi utvrđivanja njegovih građanskih prava i obaveza.

Anna Maria Ciccone protiv Italije (broj 21492/17), 5.6.2025.

Povreda člana 6.1.

Podnositeljica predstavke je Anna Maria Ciccone, italijanska državljanka rođena 1959. godine. Po struci je radiolog.

Podnositeljica predstavke je 2008. godine optužena za saučesništvo u ubistvu iz nehata. Vlasti su tvrdile da nije dijagnosticirala prijelom bedrene kosti kod pacijenta koji je bio hospitaliziran nakon napada.

Podnositeljicu predstavke je Porotni sud u prvom stepenu oslobodio od optužbi, a zatim je u žalbenom postupku osuđena na osam mjeseci zatvora i naloženo joj je da plati odštetu građanskim strankama. Žali se da je Porotni žalbeni sud poništio njenu prvostepenu oslobađajuću presudu bez pozivanja ili uzimanja dokaza od vještaka koje je imenovalo državno tužilaštvo.

Poziva se na član 6. Konvencije (pravo na pravično suđenje).

Străisteanu protiv Republike Moldavije (broj 9989/20), 5.6.2025.

Povreda člana 10. Ek

Podnositeljica predstavke je Doina-Ioana Străisteanu, moldavska državljanka. Po struci je advokatica.

U ovom predmetu, podnositeljica predstavke se žali na nalog upravnog suda da se s njene Facebook stranice uklone videozapisi na kojima se vidi kako joj kolegica T.P. upućuje uvredljive i homofobne primjedbe.

Poziva se na član 10. (sloboda izražavanja) Konvencije.

Uzimajući posebno u obzir nedostatak temeljitog ispitivanja slučaja od strane upravnih sudija, koji nisu propisno uzeli u obzir važnost prava na slobodu izražavanja u kontekstu rasprave o temi od javnog interesa, Evropski sud je smatrao da domaće vlasti nisu postigle pravičnu ravnotežu između različitih prava o kojima se raspravljalo u ovom predmetu. Upravni sudovi su, između ostalog, dali odlučujuću težinu pravu T.P. na poštivanje privatnog života, a da nisu uzeli u obzir pravo podnositeljice predstavke na slobodu izražavanja. Zaključio je da upravni sudovi nisu pružili relevantne i dovoljne razloge koji bi opravdali

miješanje u pravo podnositeljice predstavke na slobodu izražavanja. Evropski sud je zaključio da je došlo do kršenja člana 10. Konvencije.